

مدیریت امور نخبگان و دانشجویان استعداد درخشان

شیوه نامه هفدهمین المپیاد علمی دانشجویان علوم پزشکی

حیطه مدیریت نظام سلامت

موضوع حیطه

مداخلات سیاستی و مدیریتی موثر بر سلامت باروری و صیانت از جمعیت

طراحی و تدوین:

کمیته علمی حیطه مدیریت نظام سلامت

۱۴۰۳

مقدمه

از ابتدای برگزاری المپیاد در کشور، یکی از حیطه های اصلی المپیاد علمی دانشجویی، حیطه مدیریت نظام سلامت بوده است که به منظور تشویق و ترغیب دانشجویان دانشگاه های علوم پزشکی کشور به مطالعه و پژوهش در زمینه مفاهیم و رویکردهای مدیریت نظام سلامت و همچنین ایجاد فرصت های مناسب برای اعتلای علمی مدیریت نظام سلامت، کشف استعداد های برتر و بالقوه دانشجویان در این زمینه و هدایت استعدادهای در مسیر رشد و شکوفایی برگزار می گردد.

نحوه برگزاری آزمون

آزمون المپیاد در مراحل انفرادی و گروهی برگزار می گردد. آزمون انفرادی، خود در دو مرحله برگزار می شود و موضوع آن «مداخلات سیاستی و مدیریتی موثر بر سلامت باروری و صیانت از جمعیت» است. پس از مراحل انفرادی، آزمون مرحله گروهی برگزار می گردد.

مراحل آزمون انفرادی

هدف از برگزاری آزمون انفرادی، ارزیابی حیطه دانش عملکردی داوطلبین در حوزه مدیریت نظام سلامت است. این آزمون در دو مرحله انجام خواهد یافت.

در مرحله اول از انواع سوال

Puzzle و Feature, Script Concordance, Extended Matching, Managerial Reasoning Problem

استفاده خواهد شد. سطح این سوالات، ترکیب و توزیع آنها در مراحل اول و دوم با یکدیگر متفاوت است.

آزمون انفرادی مرحله اول

در بخش اول آزمون انفرادی، دانشگاه های کشور براساس سهمیه تخصیص داده شده و در تاریخ مشخص، داوطلبین خود را جهت شرکت در آزمون انفرادی مرحله غربالگری به دبیرخانه المپیاد معرفی خواهند کرد. این آزمون در یک یا چند مرکز از هر منطقه آمایشی کشور و توسط مرکز سنجش آموزش پزشکی برگزار خواهد شد.

براساس نتایج آزمون در این مرحله، ۹۰ نفر انتخاب خواهند شد. این ۹۰ نفر، نفرات تیم های شرکت کننده در مرحله گروهی را تشکیل خواهند داد. تیم ها در قالب گروه های ۳ الی ۴ نفره با هم به رقابت خواهند پرداخت.

شیوه نامه حیطه مدیریت نظام سلامت - هفدهمین المپیاد علمی دانشجویان علوم پزشکی کشور ۱۴۰۴

- تعداد و نوع سوالات در آزمون انفرادی مرحله دوم پس از پایان اعلام نتایج مرحله انفرادی اول برابر شیوه نامه ای مجزا به اطلاع داوطلبین گرامی رسانده خواهد شد.

❖ **برگزیدگان نهایی آزمون انفرادی بر حسب نمره تجمیعی آزمون های مرحله اول انفرادی (غربالگری)**

به میزان ۴۰ درصد و مرحله دوم (انفرادی) به میزان ۶۰ درصد از نمره نهایی انتخاب خواهند شد.

تعداد سوالات آزمون انفرادی مرحله اول

مطابق با نقشه راه آزمون که توسط اعضای کمیته علمی حیطه مدیریت نظام سلامت تدوین شده است؛ سوالات مرحله انفرادی اول در حوزه مدیریت نظام سلامت با محوریت «مداخلات سیاستی و مدیریتی موثر بر سلامت باروری و صیانت از جمعیت» و به طور عمده بر اساس منابع پیشنهادی خواهد بود. برای این بخش، در مجموع ۲ ساعت فرصت پاسخگویی خواهد بود.

انواع سوالات آزمون انفرادی مرحله اول

☑ سوالات آزمون ویژگی های کلیدی (KF (Key Features

در این سوال ابتدا یک سناریو با محوریت «مداخلات سیاستی و مدیریتی موثر بر سلامت باروری و صیانت از جمعیت» مطرح می شود. برای پاسخ ها، تعدادی گزینه طراحی می گردد و آزمون دهنده باید از بین گزینه های ارائه شده پاسخ های احتمالی خود را مشخص نماید. تعداد کل گزینه ها به طور معمول چهار برابر حداکثر تعداد انتخاب های مجاز است.

توجه: در نوع آزمون ویژگی های کلیدی مبتنی بر انتخاب گزینه (مسیر الف)، به ازای انتخاب هر گزینه نادرست ۰/۳۳ نمره کم می شود. تعداد گزینه ها، ۴ برابر تعداد پاسخ های درست تعیین شده توسط طراح سوال خواهد بود. به عنوان مثال اگر در سوالی، طراح سوال ذکر کند فقط ۳ پاسخ صحیح از میان پاسخ ها در رابطه با سوال انتخاب نمایید، تعداد گزینه های پیش روی شما ۱۲ گزینه خواهد بود.

☑ سوالات جورکردنی گسترده (EMI (Extended Matching Item)

هدف از طراحی این نوع از سوالات سنجش هدف هایی است که روابط بین موضوعات مشابه یا مربوط به هم را شامل می شوند. در این سوالات، آیتم هایی با ذکر شماره در سناریو می آید و دانشجو باید هر کدام از عبارات مربوطه را با یک آیتم جور کند.

توجه:

- ۱) هریک از آیتم های پاسخ را می توانید یک بار یا بیشتر از یک بار به کار ببرید یا اصلاً آن را مورد استفاده قرار ندهید.
- ۲) به ازاء انتخاب هر گزینه نادرست ۰/۳۳ نمره کم می شود.

☑ سوالات ساختن فرضیه (MRP (Managerial Reasoning Problem)

در این روش داوطلب فرضیه سازی کرده و یک فرضیه برای تمام داده ها ارایه می دهد و با استفاده از اطلاعات سناریوی ارایه شده، آیتم ها روشن می شوند. به عبارت دیگر به دانشجو گفته خواهد شد که "در این شرایط تصمیمت را بگیر". در سناریو سرنخ ها نیز ارایه می شوند.

مثال:**سناریو:**

دولت یک کشور با کاهش نرخ زاد و ولد مواجه است و تصمیم دارد سیاست هایی برای افزایش جمعیت و بهبود وضعیت اقتصادی و اجتماعی کشور اتخاذ کند. در این راستا، یک کمیته مشورتی برای بررسی گزینه های مختلف تشکیل شده است.

مرحله ۱: شناسایی گزینه ها

کمیته باید گزینه های زیر را برای افزایش جمعیت بررسی کند:

- افزایش حمایت مالی از خانواده ها (مانند یارانه های زایمان)
- ایجاد تسهیلات برای مهدکودک ها و مراکز نگهداری از کودکان
- برگزاری کمپین های آموزشی برای تشویق به فرزندآوری

سوال:

کدام گزینه باید به عنوان اولویت اول برای سیاستگذاری انتخاب شود؟

گزینه‌ها:

الف- افزایش حمایت مالی از خانواده‌ها

ب- ایجاد تسهیلات برای مهدکودک‌ها

ج- برگزاری کمپین‌های آموزشی

د- هیچ‌کدام از موارد بالا

مرحله ۲: ارزیابی تأثیرات

پس از انتخاب گزینه اول، کمیته باید تأثیرات این سیاست را از لحاظ نرخ زاد و ولد، تأثیر بر وضعیت مالی خانواده‌ها و تأثیر بر بازار کار و اشتغال بررسی کند.

سوال:

کدام یک از این تأثیرات فوق می‌تواند بهترین معیار برای ارزیابی موفقیت سیاست انتخاب‌شده باشد؟

گزینه‌ها:

الف- تأثیر بر نرخ زاد و ولد

ب- تأثیر بر وضعیت مالی خانواده‌ها

ج- تأثیر بر بازار کار و اشتغال

د- همه موارد بالا

پاسخ صحیح:

شیوه نامه حیطه مدیریت نظام سلامت - هفدهمین المپیاد علمی دانشجویان علوم پزشکی کشور ۱۴۰۴

مرحله ۱: گزینه الف- افزایش حمایت مالی از خانواده‌ها ممکن است به عنوان اولویت اول انتخاب شود، زیرا این اقدام می‌تواند به طور مستقیم بر انگیزه خانواده‌ها برای فرزندآوری تأثیر بگذارد.

مرحله ۲: گزینه د- همه موارد بالا. بهترین معیار برای ارزیابی موفقیت سیاست انتخاب شده است، زیرا هر یک از این تأثیرات اطلاعات مهمی را درباره اثرات سیاست بر جامعه و اقتصاد ارائه می‌دهند.

☑ سوالات همخوانی با شرح نامه مدیریتی (SC (Script Concordance

این روش در مورد ارزیابی فرضیه است نه فرضیه‌سازی. در این روش به آزمون دهنده به صورت همزمان فرضیه و یافته‌ها داده شده و از او خواسته می‌شود که مشخص کند که آیا فرضیه با یافته تقویت یا رد می‌شود. پاسخ‌ها براساس مقیاس لیکرت ارایه می‌گردد و معنای اعداد ۲+ تا ۲- کاملاً برای آزمون شونده توضیح داده می‌شود. مثال:

سود محسوب می‌شود					برای	در صورت اتفاق زیر	اگر روش پرداخت باشد Per Diem
۲-	۱-	۰	۱+	۲+	بیمه	اپیدمی یک بیماری با شدت کم و خفیف	Per Diem
					بیمارستان		
					بیمه	افزایش تعداد روزهای بستری در بیمارستان	DRG
					بیمارستان		
					بیمه	افزایش تعداد روزهای بستری در بیمارستان	Fee For Service
					بیمارستان		

☑ سوالات پازل ادغام یافته: Integrated Puzzle

آزمون پازل ادغام یافته با این هدف طراحی شده است که مهارت آزمون شونده را در شناسایی شرحنامه یا الگوی مدیریتی ارزیابی کند. این روش مانند آن است که پرونده تعدادی از سازمان‌ها در هم ریخته شده است (معمولاً ۴ پرونده) و ما تلاش می‌کنیم تا با خواندن مجدد اطلاعات مربوط به پرونده‌ها، آن‌ها را مجدداً مرتب کنیم. پس از قرار دادن قسمت‌های جدا شده هر پرونده در کنار هم، سناریوهایی معقول و مبتنی بر منابع به دست خواهد آمد.

توجه: در این آزمون پاسخ‌ها بدون وزن ارزشی در نظر گرفته می‌شوند به این معنا که سهم امتیاز هر گزینه مساوی است. نمره مربوط به هر سوال/هر سناریو از ترکیب امتیاز چهار بخش به عنوان جواب درست محاسبه می‌شود. در مواردی که دو یا سه قطعه پازل با هم جور باشند قسمتی از نمره کامل به داوطلب تعلق خواهد گرفت. به عنوان مثال اگر آزمون شونده به دو بخش از پازل به درستی اشاره کند نمره ۰/۳ تعلق خواهد گرفت. در زیر نمونه‌ای از فرم پاسخنامه آزمون پازل ارایه شده است.

در پاسخنامه زیر عدد متناسب با هر سوال در قطعات الف، ب، ج و د را وارد کنید.

سوال/سناریو	الف	ب	ج	د
سوال اول				
سوال دوم				
سوال سوم				
سوال چهارم				

منابع آزمون انفرادی مرحله اول

نام منبع	نوع منبع , لینک دسترسی به فایل الکترونیکی	صفحه / فصل
قانون حمایت از خانواده و جوانی جمعیت مصوب مجلس شورای اسلامی	سند سیاستی https://rc.majlis.ir/fa/law/show/1678266	۳۰
بررسی مسائل نوظهور جمعیتی ایران	مجموعه مقالات سیاستی https://iran.unfpa.org/sites/default/files/pub-pdf/Policy%20Papers%20on%20Emerging%20Population%20Issues-Farsi.pdf	۴۵
وضعیت نرخ باروری در ایران مؤسسه ملی تحقیقات سلامت جمهوری اسلامی ایران	گزارش سیاستی https://nihr.tums.ac.ir/ZJCso	۳۰
مقدمه ای بر تفکر سیستم ها ابوالفتح لامعی	کتاب https://hmrc.tbzmed.ac.ir/uploads/user/4638/all%20files/hmrc/book-dr.lameei.pdf	مقدمه، پیشگفتار، فصل ۱ و ۲
اصلاحات نظام سلامت (راهنمای عدالت کارایی) ترجمه Getting health reform right: a guide to improving performance and equity Marc J. Roberts et al.	کتاب https://healthlib.ir/?book=%D8%A7%D8%B5%D9%84%D8%A7%D8%AD%D8%A7%D8%AA-%D9%86%D8%B8%D8%A7%D9%85-%D8%B3%D9%84%D8%A7%D9%85%D8%AA-%D8%B1%D8%A7%D9%87%D9%86%D9%85%D8%A7%DB%8C-%D8%B9%D8%AF%D8%A7%D9%84%D8%AA-%D9%88-%DA%A9%D8%A7%D8%B1	فصول ۲ و ۱۲

منابع آزمون انفرادی مرحله اول

نام منبع	نوع منبع , لینک دسترسی به فایل الکترونیکی	صفحه / فصل
گزارش جهانی سلامت ۲۰۰۰ مرکز پژوهش های مجلس شورای اسلامی	خلاصه کتاب ترجمه فارسی https://rc.majlis.ir/fa/report/show/729070	۶۵
بررسی چرخه ی سیاست گذاری افزایش جمعیت در جمهوری اسلامی ایران (با تمرکز بر دوره ی چهارم سیاست های جمعیتی) روح اله اسلامی، محبوبه فرخاری	مقاله https://rahbordfarhangi.csr.ir/article_170953.html	-
چالش های جمعیتی ایران: راهبردها و راهکارها جواد شجاعی	مقاله https://jips.nipr.ac.ir/article_202297.html	-
مطالعه مروری از کاربردها و روش های آینده نگاری در سیاست گذاری سلامت: تجارب بین المللی و اقتضائات ملی احمد برومند کاخکی، محمدصادق صدیقی و شهرام توفیقی، سعید اصغری	مقاله https://rahyaft.nrisp.ac.ir/article_13884.html	-
موضوع های بحث شده در دوشنبه های مدیریت سلامت	سامانه دانشگاه هوشمند	

با آرزوی موفقیت

شیوه نامه حیطه مدیریت نظام سلامت - هفدهمین المپیاد علمی دانشجویان علوم پزشکی کشور ۱۴۰۴

کمیته علمی حیطه مدیریت نظام سلامت